

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Explicatio Æternitatis, & veritas Catholica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

16. Item scientia visionis.
 17. Sensus SS. PP. qui obijciuntur.
 18. An sequatur creaturas existere ab aeterno?
 19. Quomodo sit intelligibile, rem esse presentem, priusquam est?
 20. Quomodo res prius sit in propria quam aliena mensura?
 21. Disparitas inter immensitatem & aeternitatem.
 22. Non destruitur successivorum essentia per coexistentiam in aeternitate.
 23. Quomodo sine contradictione nunc Antichristus sit, & non sit?

§. I.

Explicatio aeternitatis & veritatis
Catholica.

1. **U**Ti mutabilitatem rerum creaturarum consequitur, quod sunt tempore mensurabiles; ita immutabilitatem DEI ratione nostrâ consequitur, quod sit mensuratus aeternitate. Cùm enim duratio cuiusque rei, sit ejus permanentia in suo esse, prout aliqua majorem vel minorem habent essendi permanentiam, suntque magis vel minus subiecta mutationi sic variam recipiunt durationis mensuram. Ea igitur, quae imperfectissimam habent permanentiam in esse, sub fluxu & motu partes ipsius identidem carpente constitutam, tempore mensurantur: quae perfectam habent sui permanentiam, substantialis mutationis, non tamen accidentalis expertem, & saltem ab extrinseco mutabilem, aeo mensurantur, Ens summum & à se, quod infinite perfectam habet esse sui permanentiam, estque omnibus modis immutabile, aeternitate mensuratur.

2. Hanc cum Boëtio definiunt Theologi; quod sit *interminabilis vita tota simul & perfecta possessio*. Vel cum S. Anselmo Monol. c. 24. *interminabilis vita tota simul perfecte existens*.

Dicitur primò possessio, ad significandam divinae durationis omnimodam indeficientiam & stabilitatem: illa enim maxime possidere dicimur, quae firmiter & quietè habemus.

Dicitur secundò *vita*, quia *ly vita* magis exprimit ultimam actualitatem divinae essentiae, quam esse: & per illud significatur duratio entis tam quoad esse, quam operari simpliciter immutabilis.

Dicitur tertio *interminabilis*, hoc est, carentis omni termino tam à parte antè, quam à parte post, tam potentia quam actu. Ex quo discernitur non tantum à creaturis in aeternum duraturis, quae licet à parte post sine careant, habent tamen initium essendi; sed etiam ab omni alia creatura, si quae daretur ab aeterno: illa enim quamvis actu non haberet durationis suae initium, illud tamen haberet potentia.

Dicitur quartò, *tota simul*, ad removendam duplicem temporis imperfectionem, divisionem scilicet, cui opponitur *ly tota*, & successivonem partium post partes, cui opponitur *ly simul*.

Dicitur quinqvò *perfecta*, ad excludendam imperfectam simultatem, quae reperitur in indivisibili *nunc* nostri temporis, cui non nisi momentanea

R. P. Mez. g. Theol. Schol. Tom. I.

& fluxa, adeoque imperfectissima existentia convenit. Est igitur aeternitas unum indivisibile & uniformiter *trans nunc*, in quo non habent locum *sunt*, vel *erit*, hujus nostri temporis (ut ait S. Nazanz. or. 2. de Pasch.) *fluxus, & caduca natura segmenta*. Noli in ea querere quando (ait S. August. in Psal. 109.) *aeternitas non habet quando: quando & aliquando adverbia sunt temporum*. Omnes tamen illas temporum differentias ceu summa & infinita durandi mensura in se eminenter colligit.

DEUM aeternum esse, & suam aeternitatem fide certum est ex Symb. Athanasii, & Concil. Later. sup. cit. Habetur expressum in S. Scr. ut Mich. 5. *Egressus ejus ab initio à diebus aeternitatis*. & Psal. 89. *Priusquam montes fierent, aut formaretur terra & orbis à saeculo & usque in saeculum tu es DEVS*. Est communis non tantum SS. PP. & Catholicorum, sed Boëtio teste, *cunctorum ratione degentium commune judicium*.

Ratio est: quod aeternitas significat praesentissimam, omnimodè indefectibilem, & maxime uniformem permanentiam, seu durabilitatem essendi: sed haec convenit DEO tanquam Enti à se infinite immutabili, ergo.

Hinc aeternitas sequitur primò ex immutabilitate DEI: nam quod est simpliciter immutabile quoad esse & operari, nec incipere potest, nec desinere, unde & D. Fulgent. de fide ad Petrum, c. 7. *Firmiter tene, & nullatenus dubites, DEVM sicut immutabilem, ita solum aeternum esse*. D. quoque August. l. d. natura boni. *Summum bonum, quo superius non est, DEVS est; ac per hoc incommutabile bonum est, & ideo verè aeternum & verè immutabile*. Sequitur secundò ex infinita perfectione in genere entis: huic enim debetur duratio perfectissima, qualis est aeternitas. Sequitur tertio & ultimò ex aeternitate, nam ens à se habens esse per essentiam, est ens necessarium, carens principio & fine essendi, ac proinde est aeternum.

Neque existimes, aliquam imperfectionem in DEUM inferri, si dicatur aeternitate mensurari: eò quod mensura distinctionem, terminationem, ac dependentiam connotet ex parte mensurati.

Nam id solum procedit de formali, extrinsecâ, & excedente mensurâ: non de virtuali, intrinsecâ & adaequatâ cum suo mensurato: quae cum eodem non per applicationem extrinsecam, sed per identitatem conjungitur, qualem solum divini esse mensuram per aeternitatem intelligimus.

Ex quibus inferes, nullam creaturam intrinsecè posse mensurari aeternitate simpliciter tali, quae nimirum excludat principium essendi, tam actu quam potentia, quia hic modus durandi formaliter consequitur omnimodam immutabilitatem, quae creaturae convenire non potest. Cæterum major est difficultas, quomodo aeternitas sit mensura rerum in tempore existentium & successive transeuntium? cùm enim S. D. q. 14. a. 3. dicat: *omnia, quae sunt in tempore, esse DEO ab aeterno praesentia*, disceptatur inter Auth. an hoc sit intelligendum de praesentia solum objectiva, intentionali, & in esse cognito, quatenus DEUS in suis ideis rationes objectivas rerum futurarum & praeteritarum apud se habet, vel etiam de praesentia reali

reali & physica. Priorem partem cum Scoto sequuntur plerique DD. è Soc. Posteriorem Thomista. Sit ergo.

§. II.

An praeiterita praesentia & futura sint DEO physice praesentia in aeternitate DEI?

7. Notandum primò. Sicuti res omnes futurae pro intrinseca & propria mensura habent creatam durationem, vel aevi, vel temporis, ita pro extrinseca & aliena mensura habere aeternitatem DEI: quippe quae infinita in genere durandi & mensurandi omnem finitam durationem in se eminenter continet.

8. Notandum secundò. In hac quaestione, quae magis in modo loquendi & explicandi, quam in re ipsa habet difficultatem, non esse sensum, utrum res futurae per quamdam anticipatam sui productionem distinctam ab eâ, quae producitur in tempore, realiter ab aeterno existant? constat enim ex fide, quaecumque producta sunt, in tempore esse producta: sed utrum aeternitas ratione suae infinitae continentiae se se virtualiter extendens ad omnes temporum differentias, easdem cateroquin in sua intrinseca natura fluentes ac transeuntes; in sua incommutabili & indivisibili similitudine faciat extrinsecè praesentes, & ex propria ratione aeternae mensura à DEO praesentialiter cognoscibiles. Unde

9. Notandum tertio. Sicut in aliis divinis perfectionibus; ita etiam in aeternitate DEI posse considerari duplicem perfectionem, intensivam & extensivam. Intensiva est, quatenus est ipsi divinae substantiae infinita durandi ratio, seu infinita & incommutabilis permanentia essendi. Extensiva est, quatenus in se indivisibilis & immobilis eminenter aequivaleret omnibus partibus & differentis temporis continui & discreti, tanquam suprema mensura & causa omnium durationum. Unde sicut in divina bonitate omnes creabiles bonitates, in veritate increata omnes veritates participatae, sic in aeternitate continentur & resplendent omnes durationes possibiles, & siquidem sint per decretum determinatae, etiam durationes futurae.

10. Notandum quarto. Tria esse praedicata aeternitatis bene ante oculos habenda. Primum est, *infinitas durandi*, ratione cujus omnes inferiores durationes eminenter continet, iisque aequivaleret. Secundum est, *indivisibilitas*, ratione cujus non potest per partes, quas nullas habet, temporaneae & successivae durationi coexistere; sed necessariò se tota singulis partibus durationis virtualiter coextenditur: quemadmodum anima in se formaliter indivisibilis toti corpori, & corpus Christi propter indivisibilem modum existendi omnibus & singulis speciebus Eucharisticarum partibus totum coexistit. Tertium est, *incommutabilis uniformitas*, per quam aeternitas, quicquid semel mensurat ac possidet, invariabiliter mensurat ac possidet. Unde aeternitas non se habet ad instar baculi in fluvio defixi, ut sicut ille partibus aquae successivè allucentibus sit praesens unam post alteram

expectando; sic illa rerum in hoc orbe sibi succedentium vires in se tamen invariata expectet, & tunc demum eas mensuret, iisque coexistat, cum in propria duratione extra suas causas posita fuerint: nam expectare rerum successum & fluxum, unum mensurare post alterum *circumscriptarum & mutabilium durationum sunt propriae*. S. Anselm. Monol. c. 22. & cum aeternitatis similitudine infinite immutabili & indivisibili repugnant. Finge animo infinitum tempus; certe in finito tempore quicquid fuit, vel erit, coexistet, licet non toti tempori, sed aliis atque aliis ipsius partibus. Quòd si per impossibile non haberet partes, jam omnis duratio ipsi toti coexistet. Ita enim verò de aeternitate sentiendum: est hinc infinita duratio, & ita ipsi coexistere est necesse, quicquid unquam existit; cumque rursus sit indivisibilis, & tota simul, quicquid ipsi coexistit, toti coexistit. His positis sit

CONCLUSIO. *Non tantum ea, quae existunt, sed quaecumque praeiterita & futura aeternitati divinae physice sunt praesentia.* Probatur primò è S. scriptis. Nam Apost. ad Hebr. 1. loquens de Filio dicit: *per quem fecit & saecula*, sed in saeculis quadam etiam sunt futura: ergo coram DEO etiam futura sunt facta: si facta: ergo non objective tantum praesentia.

Rursus ad Rom. 4. de Abraham ita loquitur: *Patrem multarum gentium posuit ante DEVM, qui vocat ea, quae non sunt, tanquam ea, quae sunt.* Ubi, quod in se ipso erat futurum, explicat per verbum de praeiterito, *posuit*, ut ostendat, etiam futura DEO (ante DEVM) jam esse praesentia: quod etiam ratione confirmat, cum dicit: *qui vocat ea, quae non sunt, tanquam ea, quae sunt.* quasi diceret: sic intuetur facienda, sicut facta, nec minus futura sunt ipsi praesentia, quam ea, quae jam sunt facta. Tandem Job. 14. dicitur: *Numerus mensurum eius apud te est; ubi ly est, exprimit temporum nostrorum coram DEO stantem praesentiam; ita exponente D. Gregorio 12. Moral. c. 1. quoniam apud omnipotentem DEVM etiam labentia stant, apud eum esse numerum mensurum nostrorum perhibet.*

Probatur secundò autoritate SS. PP. in primis S. August. 4. de Trin. c. 17. apud DEVM, inquit, *praeiterita & futura stant, & l. 5. c. 16. apud DEVM nec praesentia transeunt & futura jam facta sunt.* S. Greg. M. 20. Moral. c. 23. *in aeternitate nec praeiterita, nec futura reperiri queunt, sed cuncta mutabilia immutabiliter durant, & quae in se ipsi existere simul non possunt, illi simul omnia assistunt, nihilque in illa praeiterit, quod transiit, quia in aeternitate modo quodam incomprehensibili cuncta volumina saeculorum manent, currentia stant.* S. Petr. Dam. ep. 4. de omni. DEI c. 8. *omnia quae apud nos elabendo discurrunt, & per temporum vicissitudines se variant, apud illud hodie (aeternitatis) stant & immobiliter perseverant.* In illo hodie dies ille adhuc immobilis est, in quo mundus esse sumpsit originem; in illo jam & ille nihilominus est, in quo iudicandus est per aeterni iudicii equitatem. Boetius de consol. *Coram DEO praesentia non transeunt, fixa stant, futura non expectantur, omnia sunt simul, etiam nobis successiva.* Ex his porro & ejus